

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗΣ
ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΑΡΘΡΩΝ

Άρθρα

1. Συνοπτικός τίτλος.

ΜΕΡΟΣ Ι
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

2. Ερμηνεία.
3. Σκοπός του παρόντος Νόμου.
4. Πεδίο εφαρμογής.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ

5. Ενημέρωση εργαζομένων και εργοδοτών.
6. Υποχρεώσεις εργοδοτών.
7. Βλαπτικές ή εκδικητικές ενέργειες εις βάρος εργαζομένων.
8. Προστασία δεδομένων.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ
ΠΟΙΝΙΚΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ

9. Βία στο χώρο εργασίας.
10. Παρενόχληση στον χώρο εργασίας.
11. Παρεμπόδιση καταγγελίας και βλαπτικές ενέργειες.
12. Ποινική ευθύνη νομικού προσώπου.

ΜΕΡΟΣ ΙV
ΕΞΩΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

13. Καταγγελία στον Αρχιεπιθεωρητή και Επιθεωρητή
14. Διορισμός Αρχιεπιθεωρητή και Επιθεωρητών.
15. Κύριο έργο Αρχιεπιθεωρητή και Επιθεωρητών.
16. Εξουσίες Αρχιεπιθεωρητή και Επιθεωρητών.
17. Ενέργειες Αρχιεπιθεωρητή και Επιθεωρητή σε περίπτωση καταγγελίας.
18. Υποχρεώσεις Αρχιεπιθεωρητή και Επιθεωρητών.
19. Υποχρέωση για παροχή πληροφοριών.
20. Αδικήματα και ποινές για παρεμπόδιση του Αρχιεπιθεωρητή ή Επιθεωρητή κατά την άσκηση των εξουσιών τους.
21. Δικαστική προστασία και βάρος απόδειξης.
22. Εκπροσώπηση από οργανώσεις
23. Ποινική ευθύνη για ψευδείς καταγγελίες.
24. Αρμόδια Δικαστήρια και κυρώσεις.

ΜΕΡΟΣ V
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

25. Έκδοση Κανονισμών.

Ο περί Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Βίας και Παρενόχλησης στο Χώρο Εργασίας Νόμος του 2025 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 42(I) του 2025

**ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

Προοίμιο. ΕΠΕΙΔΗ η βία και η παρενόχληση στο χώρο της εργασίας αποτελεί παραβίαση και κατάχρηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων, είναι απειλή στις ίσες ευκαιρίες και είναι απαράδεκτη και ασύμβατη με την αξιοπρεπή εργασία,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ όλοι οι άνθρωποι έχουν δικαίωμα ισότητας και μη-διάκρισης σ' ένα κόσμο εργασίας απαλλαγμένο από τη βία και την παρενόχληση,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η Σύμβαση Αρ.190 του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας (ILO) που αποφασίστηκε στην 108η διάσκεψή του το 2019, είναι το πρώτο διεθνές κείμενο που θέτει διεθνή πρότυπα για το χειρισμό της βίας και παρενόχλησης στο χώρο εργασίας, τονίζοντας τη σημαντική ευθύνη των μελών της Σύμβασης να προωθήσουν ένα περιβάλλον με μηδενική ανοχή στη βία και την παρενόχληση, για την αποτροπή τέτοιων συμπεριφορών και πρακτικών, και την υποχρέωση όλων των παραγόντων στο χώρο της εργασίας από το να απέχουν, να αποτρέψουν και να αντιμετωπίσουν τη βία και την παρενόχληση,

17 (III) του 2024. ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η Κυπριακή Δημοκρατία έχει κυρώσει τη Σύμβαση με τον περί της Σύμβασης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για τη Βία και την Παρενόχληση στο Χώρο Εργασίας (Σύμβαση Αρ. 190) (Κυρωτικό) Νόμο του 2024,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας έχει υιοθετήσει τη Σύσταση 206/2019 για την Βία και Παρενόχληση στην Εργασία, οι πρόνοιες της οποίας είναι συμπληρωματικές της Σύμβασης,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, η Δημοκρατία απαιτείται να λάβει μέτρα για σκοπούς καλύτερης εφαρμογής των διατάξεων του περί της Σύμβασης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για τη Βία και την Παρενόχληση στο Χώρο Εργασίας (Κυρωτικού) Νόμου του 2024 και της προαναφερόμενης Σύστασης,

Για όλους τους πιο πάνω λόγους η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Βίας και Παρενόχλησης στο Χώρο Εργασίας Νόμος του 2025.

**ΜΕΡΟΣ Ι
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Ερμηνεία. 2. Στον παρόντα Νόμο, εκτός εάν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια-

«απασχόληση» σημαίνει παροχή εργασίας ή υπηρεσιών, επ' αμοιβή, βάσει ατομικής συμβάσεως ή σχέσεως εργασίας ή μαθητείας ή άλλης ατομικής συμβάσεως ή σχέσεως, διεπομένης είτε από το ιδιωτικό είτε από το δημόσιο δίκαιο, σε οποιονδήποτε τομέα ή κλάδο δραστηριότητας, ιδιωτικό ή δημόσιο, περιλαμβανομένων της Δημόσιας Υπηρεσίας, της Δικαστικής Υπηρεσίας, της Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των νομικών προσώπων ή οργανισμών δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου, των Ενόπλων Δυνάμεων και των Δυνάμεων Ασφαλείας·

«αποδοχές υπερημερίας» σημαίνει μισθό ή ημερομίσθιο και οποιονδήποτε άλλο όφελος παρέχεται, άμεσα ή έμμεσα, σε χρήμα ή σε είδος, από τον εργοδότη στον εργαζόμενο, λόγω της σχέσεως εργασίας, το οποίο στερήθηκε ο εργαζόμενος λόγω παραβάσεως των διατάξεων του παρόντος Νόμου·

«απόλυση» σημαίνει-

- (α) την εκ μέρους του εργοδότη καταγγελία της σύμβασης ή της σχέσης εργασίας ή τον τερματισμό της απασχολήσεως, για οποιονδήποτε λόγο, είτε ο λόγος αυτός αφορά τον εργοδότη ή/και τον εργαζόμενο είτε είναι άσχετος προς αυτούς· και
- (β) τον εκ μέρους του εργαζομένου τερματισμό της απασχολήσεως λόγω διαγωγής του εργοδότη·

«αρμόδια αρχή» σημαίνει τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων·

«βία» σημαίνει πράξη, παράλειψη, πρακτική ή συμπεριφορά, περιλαμβανομένων απειλών, η οποία έχει ως σκοπό ή αποτέλεσμα ή συνεπεία της οποίας δυνατό να προκληθεί στο θύμα, σωματική, σεξουαλική, ψυχολογική ή οικονομική βλάβη ή ζημιά, και η οποία διενεργείται στον χώρο εργασίας και εκδηλώνεται είτε μεμονωμένα είτε κατ' επανάληψη:

Κεφ. 154. Νοείται ότι, για τους σκοπούς του παρόντος ορισμού «βία» περιλαμβάνει αδικήματα που προβλέπονται στον περί Ποινικού Κώδικα Νόμο και στον περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας και περί Συναφών Θεμάτων Νόμο·

3 του 1962
43 του 1963
41 του 1964
69 του 1964
70 του 1965
5 του 1967
58 του 1967
44 του 1972
92 του 1972
29 του 1973
59 του 1974
3 του 1975
13 του 1979
10 του 1981
46 του 1982
86 του 1983
186 του 1986
111 του 1989
236 του 1991
6(Ι) του 1994
3(Ι) του 1996
99(Ι) του 1996
36(Ι) του 1997
40(Ι) του 1998
45(Ι) του 1998
15(Ι) του 1999
37(Ι) του 1999
38(Ι) του 1999
129(Ι) του 1999
30(Ι) του 2000
43(Ι) του 2000
77(Ι) του 2000
162(Ι) του 2000
169(Ι) του 2000
181(Ι) του 2000
27(Ι) του 2001
12(Ι) του 2002
85(Ι) του 2002
144(Ι) του 2002
145(Ι) του 2002
25(Ι) του 2003
48(Ι) του 2003
84(Ι) του 2003
164(Ι) του 2003
124(Ι) του 2004
31(Ι) του 2005
18(Ι) του 2006
130(Ι) του 2006
126(Ι) του 2007
127(Ι) του 2007
70(Ι) του 2008
83(Ι) του 2008
64(Ι) του 2009
56(Ι) του 2011
72(Ι) του 2011
163(Ι) του 2011
167(Ι) του 2011
84(Ι) του 2012

95(Ι) του 2012
134(Ι) του 2012
125(Ι) του 2013
131(Ι) του 2013
87(Ι) του 2015
91(Ι) του 2015
112(Ι) του 2015
113(Ι) του 2015
31(Ι) του 2016
43(Ι) του 2016
31(Ι) του 2017
72(Ι) του 2017
23(Ι) του 2018
24(Ι) του 2018
108(Ι) του 2018
134(Ι) του 2020
150(Ι) του 2020
27(Ι) του 2021
45(Ι) του 2021
190(Ι) του 2021
39(Ι) του 2023
77(Ι) του 2024
129(Ι) του 2024
18(Ι) του 2025
21(Ι) του 2025.
115(Ι) του 2021
117(Ι) του 2022.

«βλαπτική μεταβολή των συνθηκών εργασίας» σημαίνει πράξη ή παράλειψη ή εν γένει συμπεριφορά του εργοδότη ή άλλου προσώπου, το οποίο είναι αρμόδιο ή υπεύθυνο για τον καθορισμό ή την τροποποίηση των συνθηκών απασχολήσεως, η οποία προκαλεί άμεση ή έμμεση, υλική, οικονομική ή ηθική βλάβη στον εργαζόμενο ή προσβάλλει, με οποιονδήποτε τρόπο, την προσωπικότητα ή την αξιοπρέπειά του·

Επίσημη
Εφημερίδα της
Ε.Ε.: L119,
4.5.2016,
σ.1.

«Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων» ή «ΓΚΠΔ» σημαίνει την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Κανονισμός (ΕΕ) για την Προστασία Δεδομένων 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27^{ης} Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων)»·

119(Ι) του 2000
212(Ι) του 2004
172(Ι) του 2015
78(Ι) του 2017
95(Ι) του 2019.

«ενδοοικογενειακή βία» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο «βία» στον περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμο·

«επαγγελματική εκπαίδευση ή κατάρτιση» σημαίνει κάθε μορφή εκπαίδευσης ή κατάρτισης, που αποσκοπεί στην απόκτηση τυπικού ή ουσιαστικού προσόντος ή ιδιαίτερης ικανότητας για την άσκηση επαγγέλματος, απασχόλησης ή εργασίας, ανεξάρτητα από την ηλικία και το επίπεδο κατάρτισης των εκπαιδευομένων ή καταρτιζομένων, ανεξαρτήτως του κατά πόσον το πρόγραμμα διδασκαλίας περιλαμβάνει τμήματα γενικής εκπαιδεύσεως·

«Επιθεωρητής» σημαίνει Αρχιεπιθεωρητή ή Επιθεωρητή, ο οποίος ορίζεται δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 14 για να ασκεί τα προβλεπόμενα στον παρόντα Νόμο καθήκοντα·

3 του 1991
98 (Ι) του 1994
101(Ι) του 1995
1(Ι) του 2000
36(Ι) του 2004
58(Ι) του 2011
45 (Ι) του 2014
127(Ι) του 2022.

«Επίτροπος Διοικήσεως» σημαίνει τον εκάστοτε Επίτροπο Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρώπινων Δικαιωμάτων ο οποίος διορίζεται δυνάμει των διατάξεων του περί Επιτρόπου Διοικήσεως Νόμου·

«εργαζόμενος» σημαίνει πρόσωπο·

(α) το οποίο εργάζεται ή μαθητεύει, με πλήρη ή μερική απασχόληση, για ορισμένο ή αόριστο, συνεχή ή μη, χρόνο, ασχέτως του τόπου ή μορφής απασχόλησης, περιλαμβανομένων των κατ' οίκον εργαζομένων και των εργαζομένων με τηλεργασία·

(β) το οποίο είναι υπό επαγγελματική εκπαίδευση ή κατάρτιση·

(γ) το οποίο απασχολείται με μορφή αδήλωτης εργασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου·

59(Ι) του 2010
114(Ι) του 2010
126(Ι) του 2010
2(Ι) του 2012
37(Ι) του 2012
170(Ι) του 2012
193(Ι) του 2012
106(Ι) του 2014
194(Ι) του 2014
176(Ι) του 2015
1(Ι) του 2017
52(Ι) του 2017
115(Ι) του 2017
132(Ι) του 2018
126(Ι) του 2019
194(Ι) του 2020
88(Ι) του 2021
101(Ι) του 2021
168(Ι) του 2021
44(Ι) του 2022
81(Ι) του 2022
150(Ι) του 2022
214(Ι) του 2022
215(Ι) του 2022
22(Ι) του 2023
23(Ι) του 2023
35(Ι) του 2023
15(Ι) του 2024
66(Ι) του 2024
127(Ι) του 2024
157(Ι) του 2024.

(δ) η εργασιακή σχέση του οποίου δεν έχει ακόμη αρχίσει, σε περίπτωση που η παράβαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου έχει διενεργηθεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας πρόσληψης ή σε άλλο στάδιο διαπραγμάτευσης στο οποίο συμμετείχε ως υποψήφιος για εργοδότηση πριν από τη σύναψη σύμβασης ή την έναρξη της εργοδότησης·

«εργατική διαφορά» σημαίνει αστική διαφορά μεταξύ εργαζόμενου και εργοδότη ή μεταξύ εργαζόμενου και άλλου εργαζόμενου ή αναφορικά με τρίτο πρόσωπο, όπως αυτό προβλέπεται στην παράγραφο (γ) του εδαφίου (1) του άρθρου 4, η οποία αφορά παράβαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου και δύναται να εκδικαστεί δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 24·

«εργοδότης» σημαίνει τη Δημόσια Υπηρεσία, τη Δικαστική Υπηρεσία, τη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία, τις Ένοπλες Δυνάμεις, τις Δυνάμεις Ασφαλείας, τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή οργανισμό, δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου, που δραστηριοποιείται σε οποιοδήποτε δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα ή κλάδο δραστηριότητας το οποίο απασχολεί ή απασχολούσε εργαζόμενους, και περιλαμβάνει πρόσωπο που ασκεί την εξουσία, τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες εργοδότη·

«θύμα ενδοοικογενειακής βίας» σημαίνει πρόσωπο σχετικά με το οποίο αρχίζει ή υφίσταται εν εξελίξει διαδικασία σε σχέση με αδίκημα ενδοοικογενειακής βίας, το οποίο υπέστη ζημιά, περιλαμβανομένης της σωματικής, της ψυχικής ή της συναισθηματικής βλάβης ή της οικονομικής ζημιάς που προκλήθηκε άμεσα από τέτοιο αδίκημα·

«θύμα» σημαίνει πρόσωπο·

(α) σε βάρος του οποίου διαπράχθηκε προβλεπόμενο στον παρόντα Νόμο ποινικό ή αστικό αδίκημα και για το οποίο εκδόθηκε καταδικαστική απόφαση·

(β) σε βάρος του οποίου κατ' ισχυρισμόν διαπράχθηκε προβλεπόμενο στον παρόντα Νόμο ποινικό ή αστικό αδίκημα, είτε αυτό βρίσκεται στο στάδιο της έρευνας από τον εργοδότη, ή

διερεύνησης από εξωδικαστικό μηχανισμό σύμφωνα με το Μέρος IV ή την Αστυνομία ή/και από ποινικό ανακριτή, είτε εκκρεμεί η εκδίκαση αυτού ενώπιον δικαστηρίου·

- (γ) το οποίο υπέβαλε παράπονο σε εξωδικαστικό μηχανισμό για παράβαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

«οικονομική βλάβη» σημαίνει μείωση της αμοιβής εργαζόμενου στην οποία περιλαμβάνεται ο συνήθης βασικός ή κατώτατος μισθός ή αποδοχές και όλα τα άλλα οφέλη που λαμβάνει ο εργαζόμενος από τον εργοδότη βάσει της σχέσης εργασίας, άμεσα ή έμμεσα, σε χρήμα ή σε είδος, καθώς και την οικονομική ζημιά ή βλάβη ως απόρροια πράξης που απαγορεύεται από τον παρόντα Νόμο·

«παρενόχληση» σημαίνει ανεπιθύμητη από τον αποδέκτη της συμπεριφορά στον χώρο εργασίας, η οποία έχει σκοπό ή αποτέλεσμα την προσβολή ή παραβίαση της αξιοπρέπειας προσώπου και τη δημιουργία εκφοβιστικού, εχθρικού, εξευτελιστικού, ταπεινωτικού ή επιθετικού περιβάλλοντος·

«πρακτική» σημαίνει επαναλαμβανόμενη μονομερή πράξη φυσικού ή νομικού προσώπου ή οργανισμού, δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου, οπουδήποτε και εάν εκδηλώνεται, που είναι σχετική με τα ρυθμιζόμενα με τον παρόντα Νόμο θέματα·

«πράξη» περιλαμβάνει και παράλειψη·

«πρόσωπο» σημαίνει φυσικό ή νομικό πρόσωπο·

«Υπουργός» σημαίνει τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων·

«σεξουαλική βλάβη» σημαίνει τις συνέπειες της άσκησης βίας και περιλαμβάνει τη βία που ασκείται με σκοπό την επίτευξη σεξουαλικής επαφής χωρίς τη συγκατάθεση του θύματος·

«χώρος εργασίας» σημαίνει το χώρο που διεξάγεται η εργασία ή το χώρο που σχετίζεται με αυτή ή που προκύπτει από την εργασία και περιλαμβάνει-

- (α) το δημόσιο και ιδιωτικό χώρο που περιβάλλει χώρος εργασίας·
- (β) χώρο στον οποίο ο εργαζόμενος πληρώνεται, ξεκουράζεται, αναπαύεται ή γευματίζει, ή χρησιμοποιεί εγκαταστάσεις υγιεινομικές, πλυσίματος και αποδυτήρια·
- (γ) χώρο στον οποίο πραγματοποιούνται περιοδείες ή ταξίδια ή στον οποίο διεξάγεται επαγγελματική εκπαίδευση ή κατάρτιση, εκδηλώσεις ή κοινωνικές δραστηριότητες που σχετίζονται με την εργασία·
- (δ) επικοινωνία που σχετίζεται με την εργασία, περιλαμβανομένης επικοινωνίας που ενεργοποιείται από πληροφοριακές και επικοινωνιακές τεχνολογίες·
- (ε) κατάλυμα που παρέχεται από τον εργοδότη· και
- (στ) μετακίνηση από και προς την εργασία.

Σκοπός του παρόντος Νόμου.

3.-(1) Ο παρών Νόμος αποσκοπεί στην πρόληψη και καταπολέμηση της βίας και παρενόχλησης στο χώρο εργασίας μέσω του αστικού ή/και του ποινικού δικαίου και με τη θέσπιση εξωδικαστικών διαδικασιών.

(2) Ανεξαρτήτως της γενικότητας των διατάξεων του εδαφίου (1), ο παρών Νόμος αποσκοπεί-

- (α) στην προστασία των καταγγελλόντων, των θυμάτων και των μαρτύρων από θυματοποίηση ή αντίποινα εναντίον τους·
- (β) στην προστασία του απόρρητου των εμπλεκόμενων προσώπων και της εμπιστευτικότητας, στο μέτρο του δυνατού και όπως ενδείκνυται, και στη διασφάλιση ότι δεν γίνεται κατάχρηση των απαιτήσεων για το απόρρητο· και
- (γ) στην αναγνώριση των επιπτώσεων της ενδοοικογενειακής βίας και, στο βαθμό που είναι ευλόγως εφικτό, του μετριασμού του αντικτύπου της στην εργασία.

Πεδίο εφαρμογής.

4.-(1) Οι διατάξεις του παρόντος Νόμου εφαρμόζονται-

- (α) σε εργαζομένους, αναφορικά με τις δραστηριότητες που σχετίζονται με την απασχόληση και συμπεριφορά τους στο χώρο εργασίας, η οποία συνιστά βία ή παρενόχληση σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·
- (β) σε εργοδότες, αναφορικά με πράξεις ή συμπεριφορές τους που είναι το αποτέλεσμα της υποβολής παραπόνου ή καταγγελίας ή απόκρουσης πράξεων βίας ή παρενόχλησης στο χώρο εργασίας·
- (γ) σε τρίτα πρόσωπα που έχουν πελατειακή ή συμβατική σχέση ή παρέχουν υπηρεσίες στον χώρο εργασίας ή στον εργοδότη ή σε μέλη του κοινού που επισκέπτονται το χώρο εργασίας ή τον εργοδότη και αναφορικά με πράξεις ή συμπεριφορές που συνιστούν βία ή παρενόχληση.

205(Ι) του 2002
191(Ι) του 2004
40(Ι) του 2006
176(Ι) του 2007
39(Ι) του 2009
150(Ι) του 2014
86(Ι) του 2021
219(Ι) του 2022
84(Ι) του 2024.

(2) Οι διατάξεις του παρόντος Νόμου δεν εφαρμόζονται σε σχέση με πράξεις ή παραλείψεις που αποτελούν διάκριση λόγω φύλου σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στην Απασχόληση και στην Επαγγελματική Εκπαίδευση Νόμου.

58(Ι) του 2004
50(Ι) του 2007
86(Ι) του 2009.

(3) Οι διατάξεις του παρόντος Νόμου δεν εφαρμόζονται σε σχέση με πράξεις ή παραλείψεις που αποτελούν διάκριση λόγω φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Ίσης Μεταχείρισης στην Απασχόληση και στην Εργασία Νόμου.

ΜΕΡΟΣ II ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ

Ενημέρωση
εργαζομένων και
εργοδοτών.

5.-(1) Η αρμόδια αρχή ενημερώνει τους εργαζομένους και τους εργοδότες, καθώς και τις οργανώσεις που τους εκπροσωπούν, σχετικά με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, με έντυπα και κάθε άλλο πρόσφορο μέσο.

(2) Οι οργανώσεις που εκπροσωπούν τους εργαζομένους ενημερώνουν τους εργαζομένους για τις διατάξεις του παρόντος Νόμου και για τα μέτρα που λαμβάνονται προς εφαρμογή τους, με έγγραφες ανακοινώσεις σε οικείους πίνακες που βρίσκονται στους χώρους εργασίας ή με διανομή εντύπων ή προφορικά στους χώρους εργασίας, εκτός του χρόνου απασχολήσεως, ή με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο τρόπο.

(3) Οι εργοδότες διευκολύνουν τις οργανώσεις που εκπροσωπούν τους εργαζομένους να προβαίνουν στην προβλεπόμενη στο εδάφιο (2) ενημέρωση των εργαζομένων.

Υποχρεώσεις
εργοδοτών.

6.-(1) Ο εργοδότης προστατεύει τους εργαζομένους του από κάθε πράξη οποιουδήποτε προσώπου στο χώρο εργασίας, η οποία συνιστά βία ή παρενόχληση σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου ή από πράξεις ή συμπεριφορές που είναι αποτέλεσμα της υποβολής παραπόνου ή καταγγελίας ή απόκρουσης πράξεων βίας ή παρενόχλησης στον χώρο εργασίας.

(2) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (6), ο εργοδότης εφαρμόζει προληπτικά μέτρα για την πρόληψη και αντιμετώπιση της της βίας και παρενόχλησης στον χώρο εργασίας και καταρτίζει και υλοποιεί, σε διαβούλευση με τους εργαζόμενους του και τις οργανώσεις που τους εκπροσωπούν, πολιτική για την καταπολέμηση της βίας και της παρενόχλησης στο χώρο εργασίας.

(3) Ο εργοδότης, αμέσως μόλις περιέλθει σε γνώση του περιστατικό βίας ή παρενόχλησης ή οι συνέπειές του, λαμβάνει κάθε πρόσφορο μέτρο για την παύση και μη επανάληψή του, καθώς και για την άρση των συνεπειών του προς το πρόσωπο που υπέστη βία ή παρενόχληση στο χώρο εργασίας και την αποφυγή της επαναθυματοποίησής του:

Νοείται ότι, τα μέτρα αυτά δύναται να περιλαμβάνουν τη σύσταση συμμόρφωσης, την αλλαγή θέσης, ωραρίου, τόπου ή τρόπου παροχής εργασίας σε περίπτωση που αυτό δύναται να παρέχεται.

(4) Ο εργοδότης παραλαμβάνει, διερευνά και διαχειρίζεται κάθε καταγγελία ή σχετική αναφορά επιδεικνύοντας μηδενική ανοχή στη βία και παρενόχληση στον χώρο εργασίας, με αμεροληψία, με

εμπιστευτικότητα και προστασία των προσωπικών δεδομένων του θύματος και του καταγγελλόμενου και με τρόπο που σέβεται την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και δεν παρεμποδίζει την παραλαβή, τη διερεύνηση και τη διαχείριση των καταγγελιών ή αναφορών αυτών.

(5) Ο εργοδότης διαθέτει μηχανισμούς διερεύνησης καταγγελιών που είναι ασφαλείς, δίκαιοι και αποτελεσματικοί.

(6) Ο εργοδότης λαμβάνει έγκαιρα κάθε πρόσφορο μέτρο για να αποτρέψει τις αναφερόμενες στο εδάφιο (1) πράξεις εν γένει στον τομέα της αρμοδιότητάς τους:

Νοείται ότι, εργοδότης θεωρείται ότι λαμβάνει τέτοιο μέτρο, όταν εκπονεί κώδικα συμπεριφοράς κατά τα προβλεπόμενα στο εδάφιο (7) για αποτροπή των εν λόγω πράξεων και λαμβάνει επαρκή πρακτικά μέτρα για την εφαρμογή των όσων καθορίζονται στον κώδικα:

Νοείται περαιτέρω ότι, σε περίπτωση που εργοδότης δεν εκπονεί κώδικα συμπεριφοράς, εάν διαπραχθούν οι προβλεπόμενες στο εδάφιο (1) πράξεις, θεωρείται συνυπεύθυνος με το πρόσωπο που διέπραξε τις πράξεις εις ολόκληρον για τις εν λόγω πράξεις.

(7) Ο εργοδότης εκπονεί κώδικα συμπεριφοράς για αποτροπή των αναφερόμενων στο εδάφιο (1) πράξεων, κατόπιν διαβούλευσης με τους εκπροσώπους των εργαζομένων του κατά τρόπο που αυτός να είναι κατανοητός από τους εργαζόμενους και μεριμνά για την εκπαίδευση των εργαζομένων του αναφορικά με τις πρόνοιες του κώδικα.

(8) Ο προβλεπόμενος στο εδάφιο (7) κώδικας περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

- (α) Τον καθορισμό του πεδίου εφαρμογής αυτού·
- (β) τον προσδιορισμό των τιμωρητέων πράξεων βίας και παρενόχλησης στον χώρο εργασίας, κάθε ανεπιθύμητης συμπεριφοράς και άλλων συναφών συμπεριφορών·
- (γ) την περιγραφή των συμπεριφορών που συνιστούν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση των τιμωρητέων πράξεων·
- (δ) την πρόβλεψη δυνατότητας υποβολής παραπόνων και καταγγελιών και τα όργανα ή/και τις αρχές στις οποίες δύνανται να υποβληθούν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·
- (ε) τις σχετικές υποχρεώσεις των εργοδοτών και εργαζομένων·
- (στ) τα μέτρα και τη διαδικασία αντιμετώπισης συμπεριφορών που συνιστούν τιμωρητέες πράξεις δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου· και
- (ζ) οτιδήποτε άλλο κρίνεται αναγκαίο προκειμένου ο κώδικας να είναι αποτελεσματικός και να εκπληροί το σκοπό για τον οποίο εκπονήθηκε·

Νοείται ότι, ο κώδικας δεν απαλλάσσει τον εργοδότη από την ευθύνη του για ενημέρωση των εργαζομένων του που πηγάζει από τον παρόντα Νόμο.

(9) Ο εργοδότης ορίζει ένα (1) ή/και περισσότερους εργαζομένους του οι οποίοι τυγχάνουν εκπαίδευσης και οι οποίοι είναι αρμόδιοι για-

- (α) την τήρηση του κώδικα συμπεριφοράς και/ή τη ρύθμιση οποιωνδήποτε άλλων θεμάτων προκύπτουν από την εφαρμογή αυτού· και
- (β) την παραλαβή και τη διερεύνηση παραπόνων από εργαζόμενους για πράξεις που δύνανται να συνιστούν βία ή παρενόχληση στο χώρο εργασίας.

(10) Ο εργοδότης προωθεί κουλτούρα ενάντια στη βία και την παρενόχληση στον χώρο εργασίας κατά τρόπο οργανωμένο, συστηματικό και σε συνεργασία και διαβούλευση με τους εργαζόμενους του και/ή οργανώσεις που τους εκπροσωπούν και ειδικότερα-

- (α) λαμβάνει μέτρα για την πρόληψη, τον έλεγχο, τον περιορισμό και την αντιμετώπιση της βίας και παρενόχλησης στο χώρο εργασίας, και για την παρακολούθηση τέτοιων περιστατικών ή μορφών συμπεριφοράς·
- (β) προβαίνει σε ενέργειες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των εργαζομένων του, παρέχοντας τους πληροφόρηση και εκπαίδευση για τον κώδικα, για τους κινδύνους της βίας και της παρενόχλησης στο χώρο εργασίας και για τα συνδεδεμένα μέτρα πρόληψης

και προστασίας, περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων και ευθυνών των εργαζομένων και άλλων ενδιαφερόμενων προσώπων σχετικά με την προβλεπόμενη στο εδάφιο (2) πολιτική·

- (γ) ενημερώνει τους εργαζομένους του για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις, των εργαζομένων, του ίδιου του εργοδότη και των προσώπων που ασκούν το διευθυντικό δικαίωμα ή εκπροσωπούν τον εργοδότη, στο μέτρο και στον βαθμό της δικής τους ευθύνης, σε περίπτωση εκδήλωσης ή αναφοράς ή καταγγελίας τέτοιων περιστατικών, και τους ενημερώνει για τις σχετικές διαδικασίες που ακολουθούνται·

89(I) του 1996
158(I) του 2001
25(I) του 2002
41(I) του 2003
99(I) του 2003
33(I) του 2011
170(I) του 2015
178(I) του 2015
215(I) του 2020
165(I) του 2023.

- (δ) στο πλαίσιο της ετοιμασίας γραπτής εκτίμησης κινδύνου σύμφωνα με τον περί Ασφάλειας και Υγείας Νόμο και των εκδιδόμενων δυνάμει αυτού Κανονισμών, λαμβάνει υπόψη και τους κινδύνους της βίας και της παρενόχλησης·

- (ε) αναγνωρίζει τις επιπτώσεις της ενδοοικογενειακής βίας στον εργαζόμενο και, στον βαθμό που είναι λογικά εφικτό, μετριάξει τις επιπτώσεις της στο χώρο εργασίας μέσω ρυθμίσεων που σχετίζονται με την προστασία του εργαζόμενου θύματος ενδοοικογενειακής βίας και ειδικότερα μέσω ρυθμίσεων σχετικών με την παραχώρηση άδειας στον εργαζόμενο, ευέλικτες διευθετήσεις εργασίας και προσωρινή προστασία έναντι απόλυσης, ανάλογα με την περίπτωση·

Νοείται ότι, προσωρινή προστασία έναντι απόλυσης δεν δύναται να παρέχεται για λόγους άσχετους με την ενδοοικογενειακή βία και τις επιπτώσεις της.

Βλαπτικές ή
εκδικητικές
ενέργειες εις
βάρος
εργαζομένων.

7.-(1) Επιφυλασσομένων των περί αποζημίωσης διατάξεων του άρθρου 24, είναι απολύτως άκυρη η απόλυση, καθώς και οποιαδήποτε βλαπτική μεταβολή των συνθηκών απασχολήσεως εργαζομένου που προέβη σε καταγγελία ή διαμαρτυρία για αδίκημα που προβλέπεται στον παρόντα Νόμο ή εργαζομένου που απέκρουσε ή κατήγγειλε βία ή παρενόχληση στον χώρο εργασίας, εκτός εάν ο εργοδότης αποδείξει ότι η απόλυση ή η βλαπτική μεταβολή οφείλεται σε λόγο άσχετο προς την καταγγελία ή τη διαμαρτυρία ή την απόκρουση της βίας ή παρενόχλησης.

(2) Οι διατάξεις του εδαφίου (1) τυγχάνουν εφαρμογής αναφορικά με καταγγελία ή παράπλονο σε οποιονδήποτε χώρο εργασίας, ανεξαρτήτως του φυσικού ή νομικού προσώπου ή οργανισμού ή αρχής ή οργάνωσης, επαγγελματικής ή μη, εθνικής ή διεθνούς στην οποία απευθυνόταν η καταγγελία ή το παράπλονο και ανεξαρτήτως του τρόπου και μέσου με το οποίο έχει υποβληθεί, περιλαμβανομένης της προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου.

(3) Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν κατ' αναλογία κάθε προσώπου το οποίο συνέδραμε τον εργαζόμενο, όσον αφορά την άσκηση ή την υποστήριξη της καταγγελίας ή διαμαρτυρίας, με οποιοδήποτε τρόπο, περιλαμβανομένης και της δικαστικής ή εξώδικης μαρτυρίας.

Προστασία
δεδομένων.

125(I) του 2018
26(I) του 2022.

8. Η αρμόδια αρχή και ο εργοδότης είναι υπεύθυνοι για τη διασφάλιση της προστασίας των δεδομένων που συλλέγονται και τυγχάνουν επεξεργασίας κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, σύμφωνα με τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων και τον περί της Προστασίας των Φυσικών Προσώπων Έναντι της Επεξεργασίας των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και της Ελεύθερης Κυκλοφορίας των Δεδομένων αυτών Νόμο.

ΜΕΡΟΣ III ΠΟΙΝΙΚΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ

Βία στο χώρο
εργασίας.

9.-(1) Πρόσωπο το οποίο προβαίνει σε συμπεριφορά η οποία αποτελεί ή προκαλεί βία σε άλλο πρόσωπο στο χώρο εργασίας του, ενώ γνωρίζει ή όφειλε να γνωρίζει ότι η εν λόγω συμπεριφορά αποτελεί βία, είναι ένοχο ποινικού αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τα τρία (3) έτη ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες ευρώ (€10.000) ή και στις δύο αυτές ποινές, νοουμένου ότι η πράξη δεν τιμωρείται αυστηρότερα από τις διατάξεις οποιουδήποτε άλλου εν ισχύ Νόμου.

(2) Για τους σκοπούς του εδαφίου (1), πρόσωπο θεωρείται ότι όφειλε να γνωρίζει ότι η συμπεριφορά στην οποία προβαίνει προκαλεί βία, εφόσον ένα λογικό πρόσωπο υπό τις ίδιες περιστάσεις, θα θεωρούσε ότι η συμπεριφορά αυτή προκαλεί ή αποτελεί βία.

Παρενόχληση
στο χώρο
εργασίας.

10.-(1) Πρόσωπο το οποίο προβαίνει σε συμπεριφορά η οποία προκαλεί παρενόχληση σε άλλο πρόσωπο στο χώρο εργασίας του, ενώ γνωρίζει ή οφείλε να γνωρίζει ότι η εν λόγω συμπεριφορά προκαλεί παρενόχληση, είναι ένοχο ποινικού αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τα τρία (3) έτη ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες ευρώ (€10.000) ή και στις δύο αυτές ποινές, νοουμένου ότι η πράξη δεν τιμωρείται αυστηρότερα από τις διατάξεις οποιουδήποτε άλλου εν ισχύι Νόμου.

(2) Για τους σκοπούς του εδαφίου (1), πρόσωπο θεωρείται ότι οφείλε να γνωρίζει ότι η συμπεριφορά στην οποία προβαίνει προκαλεί παρενόχληση, εφόσον ένα λογικό πρόσωπο υπό τις ίδιες περιστάσεις, θα θεωρούσε ότι η συμπεριφορά αυτή προκαλεί παρενόχληση.

Παρεμπόδιση
καταγγελίας και
βλαπτικές
ενέργειες.

11. Πρόσωπο το οποίο-

- (α) παρεμποδίζει ή αποπειράται να παρεμποδίσει την υποβολή καταγγελίας για τα προβλεπόμενα στα άρθρα 9 και 10 αδικήματα· ή
- (β) προβαίνει σε βλαπτικές ή εκδικητικές ενέργειες σε βάρος προσώπου σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 7,

είναι ένοχο ποινικού αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) έτη ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες ευρώ (€5.000) ή και στις δύο αυτές ποινές.

Ποινική
ευθύνη
νομικού
προσώπου.

12.-(1) Νομικό πρόσωπο έχει ευθύνη για τη διάπραξη αδικήματος που προβλέπεται στον παρόντα Νόμο, όταν αυτό διαπράττεται από πρόσωπο το οποίο ενεργεί, είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του εν λόγω νομικού προσώπου και κατέχει σε αυτό θέση η οποία βασίζεται σε εξουσία-

- (α) αντιπροσώπευσης του νομικού προσώπου· ή
- (β) λήψης αποφάσεων εκ μέρους του νομικού προσώπου· ή
- (γ) άσκησης ελέγχου εντός του νομικού προσώπου.

(2) Άνευ επηρεασμού των διατάξεων του εδαφίου (1), νομικό πρόσωπο δύναται να θεωρηθεί ως υπεύθυνο για τη διάπραξη αδικήματος που προβλέπεται στον παρόντα Νόμο, σε περίπτωση κατά την οποία η ελλιπής εποπτεία ή ο ελλιπής έλεγχος από καθοριζόμενο στο εδάφιο (1) πρόσωπο, έχει καταστήσει δυνατή τη διάπραξη του εν λόγω αδικήματος από πρόσωπο το οποίο ενεργεί υπό τη δικαιοδοσία του.

(3) Η προβλεπόμενη στα εδάφια (1) και (2) ευθύνη νομικού προσώπου δεν αποκλείει την ποινική δίωξη φυσικού προσώπου το οποίο ενεργεί ως αυτουργός, ηθικός αυτουργός ή συνεργός σε αδίκημα το οποίο προβλέπεται στον παρόντα Νόμο.

(4) Σε περίπτωση που νομικό πρόσωπο κριθεί ένοχο δυνάμει των διατάξεων των εδαφίων (1) και (2), υπόκειται σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις είκοσι χιλιάδες ευρώ (€20.000):

Νοείται ότι, πέραν της ποινικής ευθύνης για τη διάπραξη αδικήματος που προβλέπεται στον παρόντα Νόμο, το νομικό πρόσωπο υπέχει αστική ευθύνη.

ΜΕΡΟΣ IV ΕΞΩΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Καταγγελία στον
Αρχιεπιθεωρητή
και Επιθεωρητή.

13.-(1) Πρόσωπο που θεωρεί ότι θίγεται από παράβαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου δικαιούται προστασίας από τον Αρχιεπιθεωρητή και τους Επιθεωρητές και δύναται να υποβάλλει σε αυτούς καταγγελίες κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 16, έστω και αν η εργασιακή σχέση στο πλαίσιο της οποίας καταγγέλλεται ότι διαπράχθηκε βία ή παρενόχληση έχει λήξει.

(2) Πρόσωπο που θεωρεί ότι θίγεται από παράβαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου, δικαιούται να υποβάλλει σχετικό παράπονο στον Επίτροπο Διοίκησης σε περίπτωση που αυτός έχει αρμοδιότητα να εξετάζει το εν λόγω παράπονο σύμφωνα με τον περί Επιτρόπου Διοίκησης Νόμο και για τον σκοπό αυτό, ο Επίτροπος Διοίκησης έχει όλες τις εξουσίες και αρμοδιότητες που προβλέπονται στον εν λόγω νόμο:

Νοείται ότι, ο Επίτροπος Διοίκησης κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, ενεργεί για τη διασφάλιση της προστασίας των δεδομένων που συλλέγονται και τυγχάνουν επεξεργασίας, σύμφωνα με τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων και τον περί της Προστασίας των Φυσικών Προσώπων Έναντι της Επεξεργασίας των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και της Ελεύθερης Κυκλοφορίας των Δεδομένων αυτών Νόμο.

Διορισμός
Αρχιεπιθεωρητή
και Επιθεωρητών.

14.-(1) Ο Υπουργός διορίζει τους αναγκαίους για την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου Επιθεωρητές και άλλους λειτουργούς, και Αρχιεπιθεωρητή, ο οποίος ρυθμίζει τον τρόπο με τον οποίο οι Επιθεωρητές και οι άλλοι λειτουργοί θα εκτελούν το έργο και θα ασκούν τις εξουσίες και τα καθήκοντα που αποδίδονται σε αυτούς δυνάμει των διατάξεων των άρθρων 15,16 και 17.

(2) Ο Αρχιεπιθεωρητής και οι Επιθεωρητές είναι μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι και κατέχουν οργανικές θέσεις στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

(3) Ο Αρχιεπιθεωρητής και οι Επιθεωρητές κατέχουν τα κατάλληλα προσόντα και επαρκή για την εκτέλεση των καθηκόντων τους εκπαίδευση, μετεκπαιδεύονται και επιμορφώνονται διαρκώς.

(4) Ο Αρχιεπιθεωρητής και οι Επιθεωρητές εφοδιάζονται με ειδικές ταυτότητες.

Αρμοδιότητες
Αρχιεπιθεωρητή
και Επιθεωρητών.

15. Οι αρμοδιότητες του Αρχιεπιθεωρητή και των Επιθεωρητών περιλαμβάνουν-

- (α) τη διασφάλιση της πλήρους και αποτελεσματικής εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Νόμου·
- (β) την παροχή πληροφοριών, συμβουλών και υποδείξεων προς τους εργοδότες και τους εργαζομένους, σχετικά με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο τηρήσης των διατάξεων του παρόντος Νόμου·
- (γ) την αναφορά προς τον Υπουργό προβλημάτων που προκύπτουν κατά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου και την υποβολή προτάσεων σχετικά με μέτρα αντιμετώπισής τους.

Εξουσίες
Αρχιεπιθεωρητή
και Επιθεωρητών.

16.-(1) Ο Αρχιεπιθεωρητής και Επιθεωρητής έχει, για τους σκοπούς της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Νόμου, τις ακόλουθες εξουσίες:

- (α) Να εισέρχεται, με την επίδειξη της ταυτότητάς του, ελεύθερα και χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση, οποιαδήποτε ώρα της ημέρας ή της νύχτας, σε οποιοδήποτε χώρο εργασίας, εκτός από κατοικία:

Νοείται ότι, η είσοδος σε κατοικία είναι δυνατή, αφού εξασφαλισθεί η γραπτή συγκατάθεση του κατόχου της·

- (β) να εισέρχεται κατά τη διάρκεια της ημέρας σε οποιονδήποτε χώρο έχει εύλογους λόγους να πιστεύει ότι πρέπει να επιθεωρηθεί:

Νοείται ότι, η είσοδος σε κατοικία είναι δυνατή, αφού εξασφαλισθεί η γραπτή συγκατάθεση του κατόχου της·

- (γ) να συνοδεύεται από αστυνομικό, εάν έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι θα παρεμποδισθεί στην άσκηση των εξουσιών του ή την εκτέλεση των καθηκόντων του και η Αστυνομία έχει υποχρέωση να διαθέτει ένα ή περισσότερους αστυνομικούς για να συνοδεύουν τον Αρχιεπιθεωρητή ή Επιθεωρητή όταν αυτός το ζητήσει·

- (δ) να συνοδεύεται από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο κρίνει αναγκαίο·

- (ε) να προβαίνει σε ελέγχους, επιθεωρήσεις, έρευνες, ανακρίσεις ή εξετάσεις, όπως θεωρεί αναγκαίο, για τη διαπίστωση της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Νόμου, και ιδίως-

- (i) να απαιτεί από οποιοδήποτε πρόσωπο, το οποίο έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι δύναται να παράσχει πληροφορίες ή διευκρινίσεις σχετιζόμενες με επιθεώρηση που αφορά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου, να απαντήσει σε σχετικές ερωτήσεις, μόνο του ή στην παρουσία οποιουδήποτε άλλου προσώπου, την οποία δύναται Αρχιεπιθεωρητής ή Επιθεωρητής να απαιτήσει ή να επιτρέψει και

να απαιτεί από το πρόσωπο αυτό να υπογράψει δήλωση ότι οι απαντήσεις του είναι αληθείς·

- (ii) να απαιτεί την παρουσίαση οποιουδήποτε βιβλίου, αρχείου, πιστοποιητικού ή άλλου εγγράφου ή στοιχείου του οποίου την εξέταση θεωρεί αναγκαία για τους σκοπούς του ελέγχου της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Νόμου, να τα επιθεωρεί, να τα εξετάζει και να λαμβάνει αντίγραφα αυτών εν όλω ή εν μέρει·
- (iii) να επιβάλλει την ανάρτηση ανακοινώσεων και άλλων εγγράφων που έχουν παρασχεθεί για τον σκοπό αυτόν από την αρμόδια αρχή ή οργανώσεις των εργαζομένων·
- (iv) να απαιτεί από οποιοδήποτε πρόσωπο στο χώρο εργασίας να του παρέχει, για θέματα τα οποία είναι υπό τον έλεγχο ή την ευθύνη του προσώπου αυτού, τις διευκολύνσεις και τη βοήθεια που είναι αναγκαίες για να τον υποβοηθήσουν να ασκήσει οποιεσδήποτε από τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος άρθρου·

(στ) να ζητεί τη συνδρομή οποιασδήποτε δημόσιας υπηρεσίας ή αρχής, η οποία υποχρεούται να του την παράσχει.

(2) Κατά τη διάρκεια της δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (1) επίσκεψής του για επιθεώρηση, ο Αρχιεπιθεωρητής και ο Επιθεωρητής που διενεργεί την επιθεώρηση ενημερώνει τον εργοδότη ή εκπρόσωπό του για την παρουσία του, εκτός εάν θεωρεί ότι αυτό θα επηρεάσει δυσμενώς την εκτέλεση των καθηκόντων του.

(3) Τις προβλεπόμενες στο εδάφιο (1) εξουσίες του Αρχιεπιθεωρητή ή Επιθεωρητή δύναται να ασκούν για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου και οι Επιθεωρητές που διορίζονται δυνάμει των διατάξεων του περί Σύστασης Υπηρεσίας Επιθεωρήσεων στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου.

88(Ι) του 2020
220(Ι) του 2022
8(Ι) του 2023
83(Ι) του 2024
41(Ι) του 2025.

Ενέργειες
Αρχιεπιθεωρητή
και Επιθεωρητή
σε περίπτωση
καταγγελίας.

17.-(1) Ο Αρχιεπιθεωρητής και ο Επιθεωρητής παραλαμβάνουν καταγγελίες σχετικά με οποιαδήποτε παράβαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου από οποιοδήποτε εργαζόμενο πρόσωπο θεωρεί ότι θίγεται από την παράβαση και αμέσως μόλις λάβει τέτοια καταγγελία, προβαίνει στις ενέργειες που προβλέπονται στα εδάφια (2) και (3), υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχει προσαχθεί σε Δικαστήριο, σχετική υπόθεση.

(2) Ο Αρχιεπιθεωρητής ή ο Επιθεωρητής, ασκώντας τις εξουσίες που παρέχονται σε αυτόν δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 16 και εφαρμόζοντας τα προβλεπόμενα στο εδάφιο (2) του άρθρου 21, ερευνά με κάθε πρόσφορο τρόπο τα καταγγελλόμενα, και ιδίως καλεί το πρόσωπο κατά του οποίου γίνεται το παράπονο και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο έχει αρμοδιότητα ή ευθύνη σε σχέση με το υποβληθέν παράπονο να παράσχει πληροφορίες, διευκρινίσεις ή οποιαδήποτε στοιχεία κατέχει ή είναι υπό τον έλεγχό του, που εξυπηρετούν ή διευκολύνουν τη διερεύνηση του παραπόνου και επιχειρεί να διευθετήσει τη διαφορά:

Νοείται ότι, κάθε αναφερόμενο στο παρόν εδάφιο πρόσωπο έχει την προβλεπόμενη στο άρθρο 19 υποχρέωση για παροχή πληροφοριών.

(3) Σε περίπτωση κατά την οποία επιτευχθεί διευθέτηση της διαφοράς σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (2), ο Επιθεωρητής συντάσσει πρακτικό διευθέτησης της διαφοράς, το οποίο υπογράφεται και από τα δύο (2) μέρη·

(4) Σε περίπτωση κατά την οποία δεν επιτευχθεί διευθέτηση της διαφοράς κατά τα προβλεπόμενα στο εδάφιο (2), ο Αρχιεπιθεωρητής ή ο Επιθεωρητής συντάσσει πρακτικό, στο οποίο αναγράφει όλες τις ενέργειες και τις διαπιστώσεις του, το κοινοποιεί άμεσα στα δύο (2) μέρη και το οποίο δύναται να χρησιμοποιηθεί σε διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών.

(5) Τηρουμένων των διατάξεων του Άρθρου 146 του Συντάγματος, από την ημέρα της υποβολής της προβλεπόμενης στο εδάφιο (1) καταγγελίας έως και την ημέρα που συντάχθηκε το προβλεπόμενο στο εδάφιο (4) πρακτικό, διακόπτεται η τυχόν ισχύουσα προθεσμία προσφυγής σε Δικαστήριο του προσώπου που υπέβαλε την καταγγελία και η τυχόν ισχύουσα περίοδος παραγραφής της απαίτησής του.

18. Ο Αρχιεπιθεωρητής και οι Επιθεωρητές-

- (α) απαγορεύεται να έχουν οποιοδήποτε άμεσο ή έμμεσο συμφέρον από οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο υπόκειται στον έλεγχο τους·
- (β) τηρούν το απόρρητο, ακόμη και μετά την αφυπηρέτησή τους, των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, καθώς και των πηγών από τις οποίες προήλθαν οι πληροφορίες ή τα στοιχεία αυτά ή οι σχετικές με τα καθήκοντά τους καταγγελίες, εκτός εάν-
 - (i) δοθεί η έγκριση του προσώπου που έχει την ευθύνη του υποστατικού ή άλλου χώρου εργασίας από το οποίο αποκτήθηκαν οι πληροφορίες ή τα στοιχεία· ή
 - (ii) ενεργούν για σκοπούς εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος Νόμου ή των Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει αυτού· ή
 - (iii) ενεργούν για σκοπούς ποινικής διαδικασίας για αδίκημα που προβλέπεται στον παρόντα Νόμο ή Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει αυτού· ή
 - (iv) ενεργούν για σκοπούς έρευνας που διεξάγεται σε σχέση με την εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος Νόμου ή των Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει αυτού.

Υποχρέωση
για παροχή
πληροφοριών.

19.-(1) Ο εργοδότης ή αντιπρόσωπός του και ο εργαζόμενος στον εργοδότη αυτόν, όταν το απαιτεί ο Αρχιεπιθεωρητής ή ο Επιθεωρητής, παρέχει σ' αυτόν κάθε πληροφορία, βιβλίο, αρχείο, πιστοποιητικό ή άλλο έγγραφο ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο έχει στην κατοχή του σχετικά με τα ρυθμιζόμενα στον παρόντα Νόμο θέματα.

(2) Ο εργοδότης, οι αντιπρόσωποί του ή οι εργαζόμενοι σ' αυτόν παρέχουν τα μέσα που απαιτούνται από τον Αρχιεπιθεωρητή ή τον Επιθεωρητή, τα οποία είναι απαραίτητα για την είσοδο, επιθεώρηση, εξέταση, έρευνα, ή άλλη άσκηση εξουσίας δυνάμει του παρόντος Νόμου.

Αδικήματα και
ποινές για
παρεμπόδιση του
Αρχιεπιθεωρητή ή
Επιθεωρητή κατά
την άσκηση των
εξουσιών τους.

20.-(1) Πρόσωπο το οποίο εκ προθέσεως-

- (α) εμποδίζει Αρχιεπιθεωρητή ή Επιθεωρητή, κατά την άσκηση εξουσίας που παρέχεται σε αυτόν δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου·
- (β) αρνείται να απαντήσει ή απαντά ψευδώς σε έρευνα, για την οποία παρέχεται εξουσία δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου·
- (γ) παραλείπει να παρουσιάσει οποιοδήποτε αρχείο, πιστοποιητικό, βιβλίο, ή άλλο έγγραφο ή στοιχείο που απαιτείται να παρουσιάσει δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου·
- (δ) αφαιρεί οποιοδήποτε έντυπο αναρτημένο δυνάμει των διατάξεων του Νόμου αυτού ή κατ' εντολή του Αρχιεπιθεωρητή ή του Επιθεωρητή, ή προκαλεί σε τέτοιο έντυπο οποιαδήποτε βλάβη ή αλλοίωση·
- (ε) παρεμποδίζει ή αποπειράται να παρεμποδίσει οποιοδήποτε πρόσωπο από το να παρουσιαστεί ενώπιον οποιουδήποτε Αρχιεπιθεωρητή ή Επιθεωρητή ή να εξεταστεί από αυτόν,

είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει το ένα (1) έτος ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις έξι χιλιάδες ευρώ (€6.000) ή και στις δύο αυτές ποινές, εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται αυστηρότερα από τις διατάξεις οποιουδήποτε άλλου εν ισχύ Νόμου.

(2) Σε περίπτωση που προβλεπόμενο στο εδάφιο (1) αδίκημα διαπράττεται από νομικό πρόσωπο ή οργανισμό, ένοχοι είναι ο διευθύνων σύμβουλος, πρόεδρος, διευθυντής, γραμματέας ή άλλος παρόμοιος αξιωματούχος του νομικού προσώπου ή οργανισμού εφόσον αποδειχθεί ότι το αδίκημα έχει διαπραχθεί με τη συγκατάθεση, σύμπραξη ή ανοχή του, ο οποίος υπόκειται στις

προβλεπόμενες στο εδάφιο (1) ποινές και το νομικό πρόσωπο ή ο οργανισμός υπόκειται σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες ευρώ (€10.000), εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται αυστηρότερα από τις διατάξεις οποιουδήποτε άλλου εν ισχύ Νόμου.

(3) Σε περίπτωση που πρόσωπο διαπράττει προβλεπόμενο στο εδάφιο (1) αδίκημα από βαριά αμέλεια, υπόκειται σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις δύο χιλιάδες ευρώ (€2.000), εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται αυστηρότερα από τις διατάξεις οποιουδήποτε άλλου εν ισχύ Νόμου:

Νοείται ότι, σε περίπτωση κατά την οποία το εν λόγω αδίκημα διαπράττεται από νομικό πρόσωπο ή οργανισμό, ένοχοι είναι ο διευθύνων σύμβουλος, πρόεδρος, διευθυντής, γραμματέας ή άλλος παρόμοιος αξιωματούχος του νομικού προσώπου ή οργανισμού εφόσον αποδειχθεί ότι το αδίκημα έχει διαπραχθεί με τη συγκατάθεση, σύμπραξη ή ανοχή του, ο οποίος τιμωρείται με χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες ευρώ (€5.000), καθώς και το νομικό πρόσωπο ή ο οργανισμός, που τιμωρείται επίσης με χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες ευρώ (€10.000).

Δικαστική
προστασία
και βάρος
απόδειξης.

21.-(1) Πρόσωπο που θεωρεί ότι θίγεται από παράβαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου δύναται να διεκδικεί τα δικαιώματά του ενώπιον αρμόδιου δικαστηρίου, ακόμα και εάν η σχέση στο πλαίσιο της οποίας εικάζεται ότι διαπράχθηκε η παράβαση έχει λήξει και να χρησιμοποιεί κάθε πρόσφορο μέσο για την στοιχειοθέτηση της παράβασης και της πάσης φύσεως ζημιά ή βλάβη που υπέστη λόγω αυτής.

(2) Σε κάθε δικαστική διαδικασία, εκτός από ποινική, εάν ο διάδικος που ισχυρίζεται ότι θίγεται από παράβαση διατάξεων του παρόντος Νόμου, στοιχειοθετεί πραγματικά περιστατικά από τα οποία πιθανολογείται η παράβαση, το Δικαστήριο υποχρεώνει τον αντίδικό του να αποδείξει ότι δεν υπήρξε καμία παράβαση διάταξης του παρόντος Νόμου.

(3) Η βία ή παρενόχληση στο χώρο εργασίας αποτελεί εργατική διαφορά δυνάμενη να εκδικαστεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24.

(4) Τα δικαιώματα και τα μέσα έννομης προστασίας που προβλέπονται στον παρόντα Νόμο δεν μπορούν να αρθούν ή να περιοριστούν από συμφωνία, πολιτική, τύπο ή όρο απασχόλησης, περιλαμβανομένης συμφωνίας για διαιτησία πριν από την έγερση διαφοράς.

Εκπροσώπηση
από οργανώσεις.

22. Ενώσεις προσώπων, οργανώσεις εργαζομένων ή άλλες οργανώσεις ή νομικά πρόσωπα, τα οποία έχουν ως καταστατικό σκοπό, μεταξύ άλλων, την εξάλειψη των διακρίσεων ή/και την προώθηση της ισότητας ανδρών και γυναικών, δύναται, με την έγκριση προσώπου που νομιμοποιείται με βάση τον παρόντα Νόμο, να ασκούν είτε εξ ονόματος του προσώπου αυτού, είτε προς υποστήριξή του, τα δικαιώματα που προβλέπονται στα άρθρα 21 και 13 και, σε τέτοια περίπτωση, εφαρμόζονται κατ' αναλογία οι διατάξεις του εδαφίου (2) του άρθρου 21 αναφορικά με το βάρος απόδειξης.

Ποινική ευθύνη
για ψευδείς
καταγγελίες.

23. Πρόσωπο το οποίο εν γνώσει του προβαίνει σε ψευδή καταγγελία για αδίκημα βίας ή παρενόχλησης στον χώρο εργασίας είναι ένοχο ποινικού αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τα τρία (3) έτη ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες ευρώ (€10.000) ή και στις δύο αυτές ποινές.

Αρμόδια
Δικαστήρια και
κυρώσεις.

24.-(1) Επιφυλασσομένης της αποκλειστικής δικαιοδοσίας του Διοικητικού Δικαστηρίου δυνάμει των διατάξεων του Άρθρου 146 του Συντάγματος και της αρμοδιότητας Δικαστηρίου που ασκεί ποινική δικαιοδοσία για εκδίκαση αδικήματος βίας ή παρενόχλησης, και εφόσον ο παρών Νόμος δεν προβλέπει διαφορετικά, αρμοδιότητα για την εκδίκαση των εργατικών διαφορών και των λοιπών διαφορών ιδιωτικού δικαίου που αναφέρονται εξ αφορμής της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Νόμου έχει το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών.

(2) Σε περίπτωση αγωγής ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου 6 του Άρθρου 146 του Συντάγματος και υπό τον όρο ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις του ουσιαστικού δικαιώματος σε δίκαιη και εύλογη αποζημίωση, το αρμόδιο Επαρχιακό Δικαστήριο επιδικάζει στο δικαιούχο το μεγαλύτερο από τα ακόλουθα δύο (2) ποσά:

- (α) Την επιδικαστέα, δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου 6 του Άρθρου 146 του Συντάγματος, δίκαιη και εύλογη αποζημίωση· ή
- (β) ολόκληρη τη θετική ζημιά περιλαμβανομένων των αποδοχών υπερημερίας και χρηματική ικανοποίηση για τυχόν ηθική ή σωματική βλάβη του ενάγοντος, που προκλήθηκαν από την απόφαση, πράξη ή παράλειψη η οποία κηρύχθηκε άκυρη, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του Άρθρου 146 του Συντάγματος:

Νοείται ότι, σε κάθε περίπτωση, στο επιδικαζόμενο πιο πάνω ποσό, προστίθεται νόμιμος τόκος από την ημερομηνία που επήλθε η ανωτέρω ζημιά ή/και βλάβη έως και την ημερομηνία πλήρους καταβολής της αποζημιώσεως.

(3) Το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών επιδικάζει δίκαιη και εύλογη αποζημίωση, η οποία καλύπτει τουλάχιστον ολόκληρη τη θετική ζημιά ή/και βλάβη, περιλαμβανομένων των αποδοχών υπερημερίας και περιλαμβάνει και χρηματική ικανοποίηση για τυχόν ηθική ή σωματική βλάβη του αιτητή, που προκλήθηκε από τον παραβάτη:

Νοείται ότι, σε κάθε περίπτωση, στο επιδικαζόμενο πιο πάνω ποσό, προστίθεται και νόμιμος τόκος από την ημερομηνία της παραβάσεως έως την ημερομηνία πλήρους καταβολής της αποζημιώσεως.

(4) Σε περίπτωση απόλυσης κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου, το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών, εκτός από την επιδίκαση της κατά το εδάφιο (3) αποζημιώσεως, και χωρίς να εξετάσει την καλή ή κακή πίστη του εργοδότη, διατάζει την επαναπρόσληψη του εργαζόμενου και υποχρεώνει τον εργοδότη να αποδέχεται τις υπηρεσίες του, εφόσον ο εργαζόμενος το έχει ζητήσει ως θεραπεία:

Νοείται ότι, σε περίπτωση επαναπρόσληψης ο εργαζόμενος, εφόσον έχει επιδικαστεί σ' αυτόν η κατά το εδάφιο (3) αποζημίωση, δεν δικαιούται σε αναδρομική καταβολή μισθών ή άλλων ωφελημάτων, το χρονικό όμως διάστημα της απολύσεως θεωρείται ως υπηρεσία για όλους τους άλλους σκοπούς.

(5) Ανεξάρτητα από τις κυρώσεις που προβλέπονται στα εδάφια (3) και (4), το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, εκδίδει διάταγμα δεσμευτικής αναγνώρισεως των δικαιωμάτων του αιτητή σε σχέση με την καταγγελλόμενη παράβαση.

(6) Χωρίς επηρεασμό της γενικότητας των διατάξεων του εδαφίου (1) του άρθρου 6 του περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νόμου, η οποία εφαρμόζεται σε περίπτωση απόλυσης που έγινε κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου, κατά την εκδίκαση από το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών των προβλεπόμενων στο εδάφιο (1) διαφορών, εφαρμόζονται και οι διατάξεις του εδαφίου (2) του άρθρου 21 σε σχέση με την αντιστροφή του βάρους αποδείξεως.

ΜΕΡΟΣ V ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Έκδοση
Κανονισμών.

25. Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται, για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου, να εκδίδει Κανονισμούς που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.